

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ  
ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ПРОФТЕХОСВІТИ  
У ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

На допомогу  
майстрам виробничого навчання  
та старшим майстрам  
ПТНЗ

**ЗБІРНИК РЕКОМЕНДАЦІЙ**  
з методики складання  
**планів уроків з індивідуального навчання**  
**керування автотранспортними засобами**

(для професії «Водій мототранспортних засобів «категорія А»  
за постановою КМУ № 229 від 2.03.2010)

Систематизовано  
методистом НМЦ ПТО  
Набоковим М.Ф.

м. Дніпропетровськ, 2012

## МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК МАЙСТРОВІ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ

Посібник призначений для майстрів виробничого навчання професійно-технічного навчального закладу. У ньому розкриваються основні вимоги до підготовки й проведення занять навчальної програми, дані методичні рекомендації із планування навчальних занять, складанню документації, письмового інструктування, проведенню вступного, поточного й заключного інструктажів.

### **ПІДГОТОВКА ДО ЗАНЯТТЯ**

Від ретельної розробки плану заняття або плану роботи на день, від правильної побудови вступного інструктажу, методики розповіді й показу прийомів роботи залежать успіх у роботі учнів/слухачів та засвоєння ними навчального матеріалу.

Відповідно до навчальної програми **майстер виробничого навчання зобов'язаний:**

- ! упередити, що повинні вивчати учні/слухачі в навчальний робочий день;
- ! проаналізувати підсумки попереднього навчального дня й намітити, як заповнити прогалини в майбутній роботі;
- ! підібрати й систематизувати навчальний матеріал для майбутнього робочого дня;
- ! скласти план вступного й поточного інструктажу, показу прийомів роботи й наочне приладдя;
- ! заздалегідь сформулювати питання, які будуть задані учням/слухачам під час вступного інструктажу або на заключному етапі;
- ! підготувати необхідні наочне приладдя й передбачити час їхнього показу;
- ! підготувати учбово-виробничі завдання, технічну документацію, робочий і вимірювальний інструмент, пристосування й устаткування.

### **МЕТИ Й ЗАВДАННЯ ЗАНЯТТЯ**

Важливою частиною підготовки майстра виробничого навчання до занять є завчасне складання плану.

Відповідно логіці системи передачі знань на кожному навчальному занятті повинен здійснюватися процес навчання, розвиток й виховання учнів/слухачів.

Майстер визначає й конкретизує навчальну, розвиваючу й виховну мету кожного заняття.

#### **➤ Навчальна мета:**

- формування первісних знань і звичок з виконання трудових прийомів (назва трудових операцій);
- формування первісних знань і звичок з виконання трудових прийомів й операцій (назва комплексної або перевіркової роботи);
- закріплення й удосконалення отриманих знань і звичок виконання трудових прийомів (операцій, робіт) і формування професійних умінь при виконанні (назва виду робіт);
- контроль і перевірка рівня професійних знань, умінь, звичок при виконанні (назва виду робіт).

Навчальна мета - це кінцевий результат, до якого ми прагнемо на даному занятті.

Щоб реалізувати навчальну мету, майстер ставить конкретні навчальні завдання.

Навчити учнів/слухачів:

- правильно організувати робоче місце;
- дотримуватись правильної технологічної послідовності виконання трудових прийомів, операцій, робіт;

- здійснювати контроль і самоконтроль якості виконання робіт і дотримання норм часу (якщо вони є на даний вид роботи);
- дотримуватись санітарно-гігієнічних норм, техніку безпеки, пожежну безпеку при виконанні робіт.

➤ **Розвиваюча мета**

Розвиваюча мета припускає розвиток знань і практичних умінь на основі сучасних досягнень і передового досвіду.

➤ **Виховна мета**

Основні виховної мети на заняттях з виробничого навчання - це виховання свідомого відношення до роботи, почуття відповідальності за свою роботу. При цьому варто звертати увагу на формування вміння раціонально використати робочого часу, дбайливого ставлення до витрати матеріалів і т.п.

### **СКЛАДАННЯ ПЛАНУ ЗАНЯТТЯ**

При складанні плану виробничого заняття варто враховувати загальні методичні рекомендації.

✓ Кількість часу на основні структурні елементи заняття визначає майстер залежно від змісту планованої роботи, однак на самостійні тренувальні вправи учнів/слухачів повинно виділятися не менше 80% навчального часу.

✓ У ході заняття проводяться вступний, поточний і заключний інструктаж.

#### **Зразкова структура плану заняття**

**1. Організаційний момент (2-3 хв.)**

1.1. Перевірка кількісного складу учнів/слухачів.

1.2. Перевірка готовності групи до заняття.

**2. Вступний інструктаж (20-45 хв.)**

2.1. Повідомлення теми й мети уроку.

2.2. Повторення й закріплення раніше вивчених знань, закріплення придбаних умінь і звичок (виконання демонстраційних тренувальних вправ).

**3. Формування нових професійних знань, звичок, умінь (20-45 хв.)**

3.1. Актуалізація опорних знань.

3.2. Демонстраційні вправи.

3.3. Аналіз проблемних ситуацій, можливих труднощів, видача рекомендацій.

**4. Вступний інструктаж і розміщення учнів/слухачів на робочих місцях (3-5 хв.)**

**Самостійні вправи учнів/слухачів. Поточний інструктаж (4-5 ч.)**

**Заключний інструктаж (10-15 хв.)**

6.1. Підведення загальних підсумків заняття.

6.2. Аналіз й обговорення типових помилок.

6.3. Оцінка якості виконаної роботи.

6.4. Підготовка робочих місць до наступних занять.

**7. Видача домашнього завдання (повторення теоретичного матеріалу спеціальних дисциплін, розбір креслень, схем, вивчення інструкційних карт, конструювання пристосувань).**

### **ДОКУМЕНТАЦІЯ З ІНСТРУКТУВАННЯ**

**1. Інструкційні карти** застосовуються при вивченні технологічних операцій; розкривають раціональну послідовність, правила, засобу, способи виконання, контролю й самоконтролю освоєння трудових прийомів досліджуваної операції.

**2. Інструкційно-технологічні карти** застосовуються при виконанні робіт комплексного характеру; розкривають технологічну послідовність, режими, технічні вимоги, засоби й раціональні способи роботи.

**3. Навчальні алгоритми** застосовуються при навчанні учнів/слухачів з обслуговування, налагодження, діагностування неполаджень, регулювання складного устаткування, агрегатів й апаратури, містять чіткі правила виконання робіт у різних типових ситуаціях.

**4. Карти-завдання** застосовуються при навчанні учнів/слухачів у складних виробничих умовах, містять завдання з вивчення пристроїв й роботи складного устаткування, способів його обслуговування, налагодження, а також по узагальненню накопиченого досвіду.

### **Основні вимоги до документації з інструктування**

- ✓ Відповідність програмі виробничого навчання.
- ✓ Відносна закінченість за змістом.
- ✓ Простота форми й структури, зручність при користуванні.
- ✓ Чіткість, дохідливість, лаконічність, технічна грамотність.
- ✓ Наочність (ілюстрація малюнками, схемами, графіками, які мають певну інструктивну значимість).
- ✓ Наявність критеріїв правильності виконання роботи, її якості, способів контролю учнями/слухачами процесу й результатів своєї роботи.

*Як привчати учнів/слухачів виконувати виробничі операції з використанням учбово-технологічної документації?*

- Забезпечити цією документацією кожного учня/слухача.
- Як навчальні завдання доручати учням/слухачам самим представляти інструкційні карти.
- Перед вступним інструктажем роздати учням/слухачам відповідні інструкційні карти й пояснити порядок виконання робіт.
- Залучати учнів/слухачів до самостійного вивчення документації з інструктування перед початком роботи.
- Здійснювати систематичну перевірку й оцінку якості виконання завдань, викладених у документації.

### **ІНСТРУКТУВАННЯ ЯК КЕРІВНИЦТВО НАВЧАЛЬНОЮ ГРУПОЮ**

**Інструктаж** – частина процесу навчання, під час якого учням/слухачам даються вказівки, які встановлюють порядок і спосіб виконання роботи шляхом роз'яснення показу прийомів роботи й видачі документації.

#### **Вступний інструктаж**

- **Основна мета:**
  - підготувати учнів/слухачів до активного й свідомого виконання вправ і самостійних робіт;
  - розкрити зміст майбутньої роботи;
  - показати раціональні способи й засоби виконання.
- **Методи проведення вступного інструктажу:**
  - розповідь;
  - пояснення;
  - опитування-бесіда-опитування;

- евристична бесіда;
- показ прийомів і способів виконання роботи.
- **Послідовність вступного інструктажу:**
- повідомлення теми й мети уроку;
- перевірка знань, пов'язаних з матеріалом майбутнього уроку;
- пояснення характеру й призначення майбутньої роботи, порядку виконання вправ;
- розбір креслень, схем, еталонів виконання завдань;
- ознайомлення з матеріалами, інструментами, пристосуваннями, які будуть застосовуватися на уроці;
- пояснення й показ прийомів роботи, послідовності виконання завдань, способів самоконтролю процесу роботи, контролю якості виконаної роботи;
- розбір документації;
- розгляд типових помилок і способів їхнього попередження;
- роз'яснення правил техніки безпеки;
- перевірка засвоєння учнями/слухачами матеріалу вступного інструктажу;
- пробне виконання учнями/слухачами прийомів і способів роботи;
- видача завдань і розподіл учнів/слухачів на робочих місцях.

### ***Поточний інструктаж***

Поточний інструктаж проводиться майстром у процесі обходів робочих місць учнів/слухачів.

- **Мета обходу робочих місць:**
- перевірка дотримання встановленого порядку роботи, організації робочих місць;
- перевірка правильності користування контрольно-вимірними інструментами й приладами, технічною, учбово-технічною документацією;
- контроль якості виконання робіт;
- перевірка дотримання правил безпеки роботи.
- **Основні вимоги до поточного інструктування:**
- строго стежити за раціональним використанням робочого часу, правильною організацією робочих місць;
- спонукувати учнів/слухачів до самоконтролю;
- надавати своєчасну допомогу учням/слухачам не давати готових рішень, але й не допускати закріплення помилок;
- не завершувати роботу за учнем/слухачем;
- якщо допускають помилки, то провести колективне поточне інструктування;
- забезпечувати правильний режим роботи й відпочинку.

### ***Заключний інструктаж***

***Мета заклоного інструктажу*** – підведення підсумків заняття.

***Заключний інструктаж включає:***

- повідомлення про досягнення мети заняття;
- аналіз виконання завдань групою в цілому, бригадами, окремими учнями/слухачами;
- показ кращих робіт;
- розбір типових помилок, допущених при виконанні учбово-виробничих робіт, вказівка шляхів їхнього попередження;
- аналіз дотримання правил техніки безпеки, організації робочих місць;
- розгляд випадків втрати робочого часу, браку, аналіз їхніх причин;
- повідомлення теми наступного заняття, видача домашнього завдання.

## **Додаток 5**

до Типової навчальної програми  
(Постанова Кабінету Міністрів України  
від 2 березня 2010 р. № 229

«Про затвердження Типової навчальної програми  
підготовки та перепідготовки водіїв  
транспортних засобів»

### **ТИПОВИЙ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН підготовки та перепідготовки водіїв транспортних засобів за розділом "Практичне керування транспортними засобами"**

Транспортні засоби категорій А

#### **Тема 1. Системи керування транспортним засобом транспортним засобом і сигналізації (1 година)**

Посадка водія в транспортний засіб, положення водія транспортного засобу за кермом, вихід з транспортного засобу

Розташування системи керування, сигналізації та контрольно-вимірювальних приладів

Початок руху, переключення передач і гальмування (при непрацюючому двигуні)

Регулювання дзеркал

Підготовка двигуна до запуску, запуск та зупинка двигуна, прогрівання двигуна, спостереження за показаннями контрольно-вимірювальних приладів

Рушання з місця, переключення передач у висхідному і низхідному порядку (з працюючим двигуном і піднятим ведучим колесом), оставлення важеля переключення передач у висхідну позицію

#### **Тема 2. Підготовка до виїзду. Рух невеликою швидкістю (1 година)**

Контрольний огляд транспортного засобу перед виїздом, запуск та прогрівання двигуна

Повільне рушання з місця, рух по прямій на першій передачі

Підтримання заданої частоти обертів колінчатого валу двигуна. Збереження рівноваги, гальмування та зупинка транспортного засобу

#### **Тема 3. Рух з різною швидкістю (2 години)**

Рух по прямій. Регулювання швидкості руху шляхом зміни режиму роботи двигуна

Вибір місця зупинки транспортного засобу. Зупинка двигуна. Поставлення важеля перемикачів передач у висхідну позицію

Рушання з місця, розгін. Перемикачів передач у висхідному і низхідному порядку

Рушання з місця, послідовне перемикачів передач, увімкнення сигналів повороту, зупинка транспортного засобу у визначеному місці

#### **Тема 4. Рух із зміною напрямку (2 години)**

Увімкнення сигналів повороту під час зміни напрямку руху

Рушання з місця, розгін, повороти праворуч, ліворуч на кільцевому маршруті

Рушання з місця, послідовне перемикачів передач. Гальмування двигуном та гальмами. Екстремне гальмування. Зупинка транспортного засобу у визначеному місці

### **Тема 5. Маневрування в умовах обмеженого проїзду (4 год.)**

Проїзд по "колу"

Проїзд по "габаритному коридору", "вісімці", "коліній дошці" з прямолінійного руху і з попереднім поворотом праворуч, ліворуч

Проїзд перехрестя прямо, з поворотом праворуч та розворотом. Одночасний проїзд перехрестя трьома транспортними засобами у різних напрямках

Проїзд по "габаритному коридору", "колу", "вісімці", "коліній дошці", "змійці", зокрема послідовно з Х-подібного перехрестя, і зупинка транспортного засобу на стоп-лінії

### **Тема 6. Керування транспортним**

#### **засобом за межами населеного пункту (4 години)**

Рух у транспортному потоці, виїзд на другорядну автомобільну дорогу. Виїзд з другорядної автомобільної дороги на головну

Проїзд перехрещення автомобільних доріг на різних рівнях. Рух на крутих поворотах, підйомах, спусках, мостах, шляхопроводах, у тунелях

Обгін, зустрічний роз'їзд у місцях звуження автомобільної дороги

Зустрічний роз'їзд на поворотах

Проїзд залізничних переїздів, населених пунктів, зупинок маршрутних транспортних засобів

Рух на підйомах і спусках, зупинка, поновлення руху

Повороти і розвороти. Екстрене гальмування

### **Тема 7. Керування транспортним**

#### **засобом у межах населеного пункту (5 годин)**

Виїзд на автомобільну дорогу. Зупинка біля тротуару і початок руху. Рух у транспортному потоці. Маневрування, об'їзд та обгін транспортних засобів

Проїзд пішохідних переходів, зупинок маршрутних транспортних засобів. Зупинка біля тротуару між іншими транспортними засобами

Рух на автомобільних дорогах з одностороннім рухом, по кільцевому маршруту з об'їздом транспортних засобів, що не рухаються

Рух з дотриманням безпечної дистанції, зустрічний роз'їзд на вузьких ділянках автомобільної дороги, обгін, зупинка на узбіччі, поновлення руху

Розвороти, рух через мости, шляхопроводи, тунелі Проїзд складних регульованих перехресть, зокрема у транспортному потоці, повороти і розвороти на перехресті

**Іспит (1 година)**

**Усього (20 годин)**

**Примітка.** Заняття з практичного керування транспортними засобами категорій А, А1, В1 проводяться на майданчику для навчання з початкового керування (далі- майданчик).

**Затверджено:  
Старший майстер**

«\_\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_р.

**ПОУРОЧНІ ПЛАНИ З ІНДИВІДУАЛЬНОГО НАВЧАННЯ**

**Професія - «Водій мототранспортних засобів (категорія А)»**

## **ВОДІННЯ МОТОЦИКЛА**

### **ТЕМА 1. СИСТЕМИ КЕРУВАННЯ ТРАНСПОРТНИМ ЗАСОБОМ ТРАНСПОРТНИМ ЗАСОБОМ І СИГНАЛІЗАЦІЇ (1 година)**

#### **ВПРАВА № 1**

**Тема заняття.** Системи керування транспортним засобом транспортним засобом і сигналізації

**Мета заняття.** Навчити учнів/слухачів основам керування мотоцикла; виховувати почуття відповідальності за довірену техніку, акуратність і ретельність.

**Устаткування.** Плакат «Органи керування мотоциклом ММВЗ-3112», ММВЗ-311211, ЯВА-350

**Час проведення.** 1 година

**Місце проведення.** Автодром.

#### ***Хід заняття***

1. Організаційний момент - 1 хв.
2. Інструктаж з техніки безпеки - 1 хв.
3. Проведення щозмінного технічного догляду за мотоциклом - 1 хв.
4. Освоєння нових прийомів і вправ.
  - Посадка водія в транспортний засіб, положення водія транспортного засобу за кермом, вихід з транспортного засобу
  - Розташування системи керування, сигналізації та контрольно-вимірювальних приладів
  - Початок руху, переключення передач і гальмування (при непрацюючому двигуні). Регулювання дзеркал
  - Підготовка двигуна до запуску, запуск та зупинка двигуна розгрівання двигуна, спостереження за показаннями контрольно-вимірювальних приладів
  - Рушання з місця, переключення передач у висхідному і низхідному порядку (з працюючим двигуном і піднятим ведучим колесом), оставлення важеля переключення передач у висхідну позицію
  - самостійне виконання учнями/слухачами вправи № 1.
5. Проведення контрольного заїзду на перевірку вміння й звичок учнями/слухачами з основ керування мотоциклом. Розбір контрольного заїзду.
6. Очищення мотоцикла й установка його на місце.
7. Заключний інструктаж: Оцінка вмінь і звичок учня/слухача, оцінка в журналі, книжці обліку.

**Майстер виробничого навчання**

(\_\_\_\_\_)

### **ТЕМА 2. ПІДГОТОВКА ДО ВІЇЗДУ. РУХ НЕВЕЛИКОЮ ШВИДКІСТЮ (1 година)**

#### **ВПРАВА № 2**

**Тема заняття.** Підготовка до виїзду. Рух невеликою швидкістю

**Мета заняття.** Навчити учнів/слухачів здійснювати підготовку мотоцикла до виїзду і рухатись з невеликою швидкістю; виховувати почуття відповідальності за довірену техніку, акуратність і ретельність.

**Устаткування.** ММВЗ-311211, ЯВА-350



**Час проведення.** 1 година  
**Місце проведення.** Автодром.

#### *Хід заняття*

1. Організаційний момент - 1 хв.
2. Інструктаж з техніки безпеки - 1 хв.
3. Проведення щозмінного технічного догляду за мотоциклом - 1 хв.
4. Освоєння нових прийомів і вправ.
  - Контрольний огляд транспортного засобу перед виїздом, запуск та прогрівання двигуна
  - Повільне рушання з місця, рух по прямій на першій передачі
  - Підтримання заданої частоти обертів колінчатого валу двигуна.
  - Збереження рівноваги, гальмування та зупинка транспортного засобу
  - самостійне виконання учнями/слухачами вправи № 2.
5. Проведення контрольного заїзду на перевірку вміння й звичок учнями/слухачами з основ керування мотоциклом. Розбір контрольного заїзду.
6. Очищення мотоцикла й установка його на місце.
7. Заключний інструктаж: Оцінка вмінь і звичок учня/слухача, оцінка в журналі, книжці обліку.

**Майстер виробничого навчання** (\_\_\_\_\_)

### **ТЕМА 3. РУХ З РІЗНОЮ ШВИДКІСТЮ (2 години)**

#### **ВПРАВА № 3**

**Тема заняття.** Рух по прямій, регулювання швидкості руху, зупинка двигуна.

**Мета заняття.** Навчити учнів/слухачів здійснювати підготовку мотоцикла до руху по прямій, здійснювати регулювання швидкості руху та зупиняти двигун; виховувати почуття відповідальності за довірену техніку, акуратність і ретельність.

**Устаткування.** ММВЗ-311211, ЯВА-350

**Час проведення.** 1 година

**Місце проведення.** Автодром.

#### *Хід заняття*

1. Організаційний момент - 1 хв.
2. Інструктаж з техніки безпеки - 1 хв.
3. Проведення щозмінного технічного догляду за мотоциклом - 1 хв.
4. Освоєння нових прийомів і вправ.
  - Рух по прямій
  - Регулювання швидкості руху шляхом зміни режиму роботи двигуна
  - Вибір місця зупинки транспортного засобу
  - Зупинка двигуна
  - Поставлення важеля перемикачів передач у висхідну позицію
  - самостійне виконання учнями/слухачами вправи № 3.
5. Проведення контрольного заїзду на перевірку вміння й звичок учнями/слухачами з основ керування мотоциклом. Розбір контрольного заїзду.
6. Очищення мотоцикла й установка його на місце.

7. Заключний інструктаж: Оцінка вмінь і звичок учня/слухача, оцінка в журналі, книжці обліку.

Майстер виробничого навчання

(\_\_\_\_\_)

#### **ВПРАВА № 4**

**Тема заняття.** Рушання з місця, розгін та перемикання передач

**Мета заняття.** Навчити учнів/слухачів здійснювати рушання з місця, розгін та перемикання передач; виховувати почуття відповідальності за довірену техніку, акуратність і ретельність.

**Устаткування.** ММВЗ-311211, ЯВА-350

**Час проведення.** 1 година

**Місце проведення.** Автодром.

#### ***Хід заняття***

1. Організаційний момент - 1 хв.
2. Інструктаж з техніки безпеки - 1 хв.
3. Проведення щозмінного технічного догляду за мотоциклом - 1 хв.
4. Освоєння нових прийомів і вправ.
  - Рушання з місця
  - Розгін.
  - Перемикання передач у висхідному і низхідному порядку
  - Рушання з місця, послідовне перемикання передач, увімкнення сигналів повороту
  - Зупинка транспортного засобу у визначеному місці
  - самостійне виконання учнями/слухачами вправи № 4.
5. Проведення контрольного заїзду на перевірку вміння й звичок учнями/слухачами з основ керування мотоциклом. Розбір контрольного заїзду.
6. Очищення мотоцикла й установка його на місце.
7. Заключний інструктаж: Оцінка вмінь і звичок учня/слухача, оцінка в журналі, книжці обліку.

Майстер виробничого навчання

(\_\_\_\_\_)

### **ТЕМА 4. РУХ ІЗ ЗМІНОЮ НАПРЯМКУ (2 години)**

#### **ВПРАВА № 5**

**Тема заняття.** Увімкнення сигналів повороту

**Мета заняття.** Навчити учнів/слухачів здійснювати увімкнення сигналів повороту; виховувати почуття відповідальності за довірену техніку, акуратність і ретельність.

**Устаткування.** ММВЗ-311211, ЯВА-350

**Час проведення.** 1 година

**Місце проведення.** Автодром.

### *Хід заняття*

1. Організаційний момент - 1 хв.
2. Інструктаж з техніки безпеки - 1 хв.
3. Проведення щозмінного технічного догляду за мотоциклом - 1 хв.
4. Освоєння нових прийомів і вправ.
  - Увімкнення сигналів повороту під час зміни напрямку руху
  - Рушання з місця
  - Розгін.
  - Повороти праворуч на кільцевому маршруті
  - Повороти ліворуч на кільцевому маршруті
  - самостійне виконання учнями/слухачами вправи № 5.
5. Проведення контрольного заїзду на перевірку вміння й звичок учнями/слухачами з основ керування мотоциклом. Розбір контрольного заїзду.
6. Очищення мотоцикла й установка його на місце.
7. Заключний інструктаж: Оцінка вмінь і звичок учня/слухача, оцінка в журналі, книжці обліку.

**Майстер виробничого навчання**

(\_\_\_\_\_)

### **ВПРАВА № 6**

**Тема заняття.** Екстрене гальмування.

**Мета заняття.** Навчити учнів/слухачів здійснювати екстрене гальмування; виховувати почуття відповідальності за довірену техніку, акуратність і ретельність.

**Устаткування.** ММВЗ-311211, ЯВА-350

**Час проведення.** 1 година

**Місце проведення.** Автодром.

### *Хід заняття*

1. Організаційний момент - 1 хв.
2. Інструктаж з техніки безпеки - 1 хв.
3. Проведення щозмінного технічного догляду за мотоциклом - 1 хв.
4. Освоєння нових прийомів і вправ.
  - Рушання з місця, послідовне перемикання передач.
  - Гальмування двигуном
  - Гальмування гальмами.
  - Екстрене гальмування.
  - Зупинка транспортного засобу у визначеному місці
  - самостійне виконання учнями/слухачами вправи № 6.
5. Проведення контрольного заїзду на перевірку вміння й звичок учнями/слухачами з основ керування мотоциклом. Розбір контрольного заїзду.
6. Очищення мотоцикла й установка його на місце.
7. Заключний інструктаж: Оцінка вмінь і звичок учня/слухача, оцінка в журналі, книжці обліку.

**Майстер виробничого навчання**

(\_\_\_\_\_)

## ТЕМА 5. МАНЕВРУВАННЯ В УМОВАХ ОБМЕЖЕНОГО ПРОЇЗДУ (4 години)

### ВПРАВА № 7

**Тема заняття.** Проїзд по "колу"

**Мета заняття.** Навчити учнів/слухачів здійснювати проїзд по "колу"; виховувати почуття відповідальності за довірену техніку, акуратність і ретельність.

**Устаткування.** ММВЗ-311211, ЯВА-350

**Час проведення.** 1 година

**Місце проведення.** Автодром.

#### *Хід заняття*

1. Організаційний момент - 1 хв.
2. Інструктаж з техніки безпеки - 1 хв.
3. Проведення щозмінного технічного догляду за мотоциклом - 1 хв.
4. Освоєння нових прийомів і вправ.
  - Проїзд по "колу"
  - самостійне виконання учнями/слухачами вправи № 7.
5. Проведення контрольного заїзду на перевірку вміння й звичок учнями/слухачами з основ керування мотоциклом. Розбір контрольного заїзду.
6. Очищення мотоцикла й установка його на місце.
7. Заключний інструктаж: Оцінка вмінь і звичок учня/слухача, оцінка в журналі, книжці обліку.

Майстер виробничого навчання

(\_\_\_\_\_)

### ВПРАВА № 8

**Тема заняття.** Проїзд по "габаритному коридору", "вісімці", "коліній дошці"

**Мета заняття.** Навчити учнів/слухачів здійснювати проїзд по "габаритному коридору", "вісімці", "коліній дошці"; виховувати почуття відповідальності за довірену техніку, акуратність і ретельність.

**Устаткування.** ММВЗ-311211, ЯВА-350

**Час проведення.** 1 година

**Місце проведення.** Автодром.

#### *Хід заняття*

1. Організаційний момент - 1 хв.
2. Інструктаж з техніки безпеки - 1 хв.
3. Проведення щозмінного технічного догляду за мотоциклом - 1 хв.
4. Освоєння нових прийомів і вправ.
  - Проїзд по "габаритному коридору" з прямолінійного руху і з попереднім поворотом праворуч, ліворуч
  - Проїзд по "вісімці" з прямолінійного руху і з попереднім поворотом праворуч, ліворуч
  - Проїзд по "коліній дошці" з прямолінійного руху і з попереднім поворотом праворуч, ліворуч

- самостійне виконання учнями/слухачами вправи № 8.
- 5. Проведення контрольного заїзду на перевірку вміння й звичок учнями/слухачами з основ керування мотоциклом. Розбір контрольного заїзду.
- 6. Очищення мотоцикла й установка його на місце.
- 7. Заключний інструктаж: Оцінка вмінь і звичок учня/слухача, оцінка в журналі, книжці обліку.

**Майстер виробничого навчання**

(\_\_\_\_\_)

### **ВПРАВА № 9**

**Тема заняття.** Проїзд перехрестя

**Мета заняття.** Навчити учнів/слухачів здійснювати проїзд перехрестя; виховувати почуття відповідальності за довірену техніку, акуратність і ретельність.

**Устаткування.** ММВЗ-311211, ЯВА-350

**Час проведення.** 1 година

**Місце проведення.** Автодром.

#### ***Хід заняття***

1. Організаційний момент - 1 хв.
2. Інструктаж з техніки безпеки - 1 хв.
3. Проведення щозмінного технічного догляду за мотоциклом - 1 хв.
4. Освоєння нових прийомів і вправ.
  - Проїзд перехрестя прямо
  - Проїзд перехрестя з поворотом праворуч
  - Проїзд перехрестя з розворотом.
  - Одночасний проїзд перехрестя трьома транспортними засобами у різних напрямках
- самостійне виконання учнями/слухачами вправи № 9.
5. Проведення контрольного заїзду на перевірку вміння й звичок учнями/слухачами з основ керування мотоциклом. Розбір контрольного заїзду.
6. Очищення мотоцикла й установка його на місце.
7. Заключний інструктаж: Оцінка вмінь і звичок учня/слухача, оцінка в журналі, книжці обліку.

**Майстер виробничого навчання**

(\_\_\_\_\_)

### **ВПРАВА № 10**

**Тема заняття.** Проїзд по "габаритному коридору", "колу", "вісімці", "коліній дошці", "змійці"

**Мета заняття.** Навчити учнів/слухачів здійснювати проїзд по "габаритному коридору", "колу", "вісімці", "коліній дошці", "змійці"; виховувати почуття відповідальності за довірену техніку, акуратність і ретельність.

**Устаткування.** ММВЗ-311211, ЯВА-350

**Час проведення.** 1 година

**Місце проведення.** Автодром.

#### ***Хід заняття***

1. Організаційний момент - 1 хв.
2. Інструктаж з техніки безпеки - 1 хв.
3. Проведення щозмінного технічного догляду за мотоциклом - 1 хв.
4. Освоєння нових прийомів і вправ.
  - Проїзд по "габаритному коридору", "колу", "вісімці", "коліній дошці", "змійці", зокрема послідовно з Х-подібного перехрестя
  - Зупинка транспортного засобу на стоп-лінії
  - самостійне виконання учнями/слухачами вправи № 10.
5. Проведення контрольного заїзду на перевірку вміння й звичок учнями/слухачами з основ керування мотоциклом. Розбір контрольного заїзду.
6. Очищення мотоцикла й установка його на місце.
7. Заключний інструктаж: Оцінка вмінь і звичок учня/слухача, оцінка в журналі, книжці обліку.

**Майстер виробничого навчання**

(\_\_\_\_\_)

## **ТЕМА 6. КЕРУВАННЯ ТРАНСПОРТНИМ ЗАСОБОМ ЗА МЕЖАМИ НАСЕЛЕНОГО ПУНКТУ (4 години)**

### **ВПРАВА № 11**

*Тема заняття.* Рух у транспортному потоці

*Мета заняття.* Навчити учнів/слухачів здійснювати рух у транспортному потоці; виховувати почуття відповідальності за довірену техніку, акуратність і ретельність.

*Устаткування.* ММВЗ-311211, ЯВА-350

*Час проведення.* 1 година

*Місце проведення.* Дороги загального користування за встановленим маршрутом

#### *Хід заняття*

1. Організаційний момент - 1 хв.
2. Інструктаж з техніки безпеки - 1 хв.
3. Проведення щозмінного технічного догляду за мотоциклом - 1 хв.
4. Освоєння нових прийомів і вправ.
  - Рух у транспортному потоці
  - Виїзд на другорядну автомобільну дорогу.
  - Виїзд з другорядної автомобільної дороги на головну
  - Проїзд перехрещення автомобільних доріг на різних рівнях.
  - Рух на крутих поворотах, підйомах, спусках, мостах, шляхопроводах, у тунелях
  - самостійне виконання учнями/слухачами вправи № 11.
5. Проведення контрольного заїзду на перевірку вміння й звичок учнями/слухачами з основ керування мотоциклом. Розбір контрольного заїзду.
6. Очищення мотоцикла й установка його на місце.
7. Заключний інструктаж: Оцінка вмінь і звичок учня/слухача, оцінка в журналі, книжці обліку.

**Майстер виробничого навчання**

(\_\_\_\_\_)

## **ВПРАВА № 12**

**Тема заняття.** Обгін, зустрічний роз'їзд

**Мета заняття.** Навчити учнів/слухачів здійснювати обгін, зустрічний роз'їзд; виховувати почуття відповідальності за довірену техніку, акуратність і ретельність.

**Устаткування.** ММВЗ-311211, ЯВА-350

**Час проведення.** 1 година

**Місце проведення.** Дороги загального користування за встановленим маршрутом

### ***Хід заняття***

1. Організаційний момент - 1 хв.
2. Інструктаж з техніки безпеки - 1 хв.
3. Проведення щозмінного технічного догляду за мотоциклом - 1 хв.
4. Освоєння нових прийомів і вправ.
  - Обгін, зустрічний роз'їзд у місцях звуження автомобільної дороги
  - Зустрічний роз'їзд на поворотах
  - самостійне виконання учнями/слухачами вправи № 12.
5. Проведення контрольного заїзду на перевірку вміння й звичок учнями/слухачами з основ керування мотоциклом. Розбір контрольного заїзду.
6. Очищення мотоцикла й установка його на місце.
7. Заключний інструктаж: Оцінка вмінь і звичок учня/слухача, оцінка в журналі, книжці обліку.

**Майстер виробничого навчання**

(\_\_\_\_\_)

## **ВПРАВА № 13**

**Тема заняття.** Проїзд залізничних переїздів, населених пунктів, зупинок маршрутних транспортних засобів

**Мета заняття.** Навчити учнів/слухачів здійснювати проїзд залізничних переїздів, населених пунктів, зупинок маршрутних транспортних засобів; виховувати почуття відповідальності за довірену техніку, акуратність і ретельність.

**Устаткування.** ММВЗ-311211, ЯВА-350

**Час проведення.** 1 година

**Місце проведення.** Дороги загального користування за встановленим маршрутом

### ***Хід заняття***

1. Організаційний момент - 1 хв.
2. Інструктаж з техніки безпеки - 1 хв.
3. Проведення щозмінного технічного догляду за мотоциклом - 1 хв.
4. Освоєння нових прийомів і вправ.
  - Проїзд залізничних переїздів
  - Проїзд населених пунктів
  - Проїзд зупинок маршрутних транспортних засобів
  - самостійне виконання учнями/слухачами вправи № 13.
5. Проведення контрольного заїзду на перевірку вміння й звичок учнями/слухачами з основ керування мотоциклом. Розбір контрольного заїзду.
6. Очищення мотоцикла й установка його на місце.

7. Заключний інструктаж: Оцінка вмінь і звичок учня/слухача, оцінка в журналі, книжці обліку.

Майстер виробничого навчання (\_\_\_\_\_)

### **ВПРАВА № 14**

**Тема заняття.** Рух на підйомах і спусках

**Мета заняття.** Навчити учнів/слухачів здійснювати рух на підйомах і спусках; виховувати почуття відповідальності за довірену техніку, акуратність і ретельність.

**Устаткування.** ММВЗ-311211, ЯВА-350

**Час проведення.** 1 година

**Місце проведення.** Дороги загального користування за встановленим маршрутом

#### ***Хід заняття***

1. Організаційний момент - 1 хв.
2. Інструктаж з техніки безпеки - 1 хв.
3. Проведення щозмінного технічного догляду за мотоциклом - 1 хв.
4. Освоєння нових прийомів і вправ.
  - Рух на підйомах і спусках
  - Зупинка і поновлення руху
  - Повороти і розвороти.
  - Екстрене гальмування
  - самостійне виконання учнями/слухачами вправи № 14.
5. Проведення контрольного заїзду на перевірку вміння й звичок учнями/слухачами з основ керування мотоциклом. Розбір контрольного заїзду.
6. Очищення мотоцикла й установка його на місце.
7. Заключний інструктаж: Оцінка вмінь і звичок учня/слухача, оцінка в журналі, книжці обліку.

Майстер виробничого навчання (\_\_\_\_\_)

## **ТЕМА 7. КЕРУВАННЯ ТРАНСПОРТНИМ ЗАСОБОМ У МЕЖАХ НАСЕЛЕНОГО ПУНКТУ (5 годин)**

### **ВПРАВА № 15**

**Тема заняття.** Рух у транспортному потоці.

**Мета заняття.** Навчити учнів/слухачів здійснювати рух у транспортному потоці; виховувати почуття відповідальності за довірену техніку, акуратність і ретельність.

**Устаткування.** ММВЗ-311211, ЯВА-350

**Час проведення.** 1 година

**Місце проведення.** Дороги загального користування за встановленим маршрутом

#### ***Хід заняття***

1. Організаційний момент - 1 хв.



2. Інструктаж з техніки безпеки - 1 хв.
3. Проведення щозмінного технічного догляду за мотоциклом - 1 хв.
4. Освоєння нових прийомів і вправ.
  - Виїзд на автомобільну дорогу. З
  - упинка біля тротуару і початок руху.
  - Рух у транспортному потоці.
  - Маневрування, об'їзд та обгін транспортних засобів
  - самостійне виконання учнями/слухачами вправи № 15.
5. Проведення контрольного заїзду на перевірку вміння й звичок учнями/слухачами з основ керування мотоциклом. Розбір контрольного заїзду.
6. Очищення мотоцикла й установка його на місце.
7. Заключний інструктаж: Оцінка вмінь і звичок учня/слухача, оцінка в журналі, книжці обліку.

**Майстер виробничого навчання**

(\_\_\_\_\_)

### **ВПРАВА № 16**

**Тема заняття.** Проїзд пішохідних переходів, зупинок маршрутних транспортних засобів

**Мета заняття.** Навчити учнів/слухачів здійснювати проїзд пішохідних переходів, зупинок маршрутних транспортних засобів; виховувати почуття відповідальності за довірену техніку, акуратність і ретельність.

**Устаткування.** ММВЗ-311211, ЯВА-350

**Час проведення.** 1 година

**Місце проведення.** Дороги загального користування за встановленим маршрутом

#### ***Хід заняття***

1. Організаційний момент - 1 хв.
2. Інструктаж з техніки безпеки - 1 хв.
3. Проведення щозмінного технічного догляду за мотоциклом - 1 хв.
4. Освоєння нових прийомів і вправ.
  - Проїзд пішохідних переходів
  - Проїзд зупинок маршрутних транспортних засобів.
  - Зупинка біля тротуару між іншими транспортними засобами
  - самостійне виконання учнями/слухачами вправи № 16.
5. Проведення контрольного заїзду на перевірку вміння й звичок учнями/слухачами з основ керування мотоциклом. Розбір контрольного заїзду.
6. Очищення мотоцикла й установка його на місце.
7. Заключний інструктаж: Оцінка вмінь і звичок учня/слухача, оцінка в журналі, книжці обліку.

**Майстер виробничого навчання**

(\_\_\_\_\_)

### **ВПРАВА № 17**

**Тема заняття.** Рух на автомобільних дорогах з одностороннім рухом та по кільцевому маршруту

**Мета заняття.** Навчити учнів/слухачів здійснювати рух на автомобільних дорогах з одностороннім рухом та по кільцевому маршруту; виховувати почуття відповідальності за довірену техніку, акуратність і ретельність.

**Устаткування.** ММВЗ-311211, ЯВА-350

**Час проведення.** 1 година

**Місце проведення.** Дороги загального користування за встановленим маршрутом

#### ***Хід заняття***

1. Організаційний момент - 1 хв.
2. Інструктаж з техніки безпеки - 1 хв.
3. Проведення щозмінного технічного догляду за мотоциклом - 1 хв.
4. Освоєння нових прийомів і вправ.
  - Рух на автомобільних дорогах з одностороннім рухом
  - Рух по кільцевому маршруту з об'їздом транспортних засобів, що не рухаються
  - самостійне виконання учнями/слухачами вправи № 17.
5. Проведення контрольного заїзду на перевірку вміння й звичок учнями/слухачами з основ керування мотоциклом. Розбір контрольного заїзду.
6. Очищення мотоцикла й установка його на місце.
7. Заключний інструктаж: Оцінка вмінь і звичок учня/слухача, оцінка в журналі, книжці обліку.

**Майстер виробничого навчання**

(\_\_\_\_\_)

### **ВПРАВА № 18**

**Тема заняття.** Рух з дотриманням безпечної дистанції

**Мета заняття.** Навчити учнів/слухачів здійснювати рух з дотриманням безпечної дистанції; виховувати почуття відповідальності за довірену техніку, акуратність і ретельність.

**Устаткування.** ММВЗ-311211, ЯВА-350

**Час проведення.** 1 година

**Місце проведення.** Дороги загального користування за встановленим маршрутом

#### ***Хід заняття***

1. Організаційний момент - 1 хв.
2. Інструктаж з техніки безпеки - 1 хв.
3. Проведення щозмінного технічного догляду за мотоциклом - 1 хв.
4. Освоєння нових прийомів і вправ.
  - Рух з дотриманням безпечної дистанції
  - Зустрічний роз'їзд на вузьких ділянках автомобільної дороги
  - Обгін
  - Зупинка на узбіччі
  - Поновлення руху
  - самостійне виконання учнями/слухачами вправи № 18.
5. Проведення контрольного заїзду на перевірку вміння й звичок учнями/слухачами з основ керування мотоциклом. Розбір контрольного заїзду.
6. Очищення мотоцикла й установка його на місце.
7. Заключний інструктаж: Оцінка вмінь і звичок учня/слухача, оцінка в журналі, книжці обліку.

Майстер виробничого навчання

(\_\_\_\_\_)

### **ВПРАВА № 19**

**Тема заняття.** Розвороти, рух через мости, шляхопроводи, тунелі

**Мета заняття.** Навчити учнів/слухачів здійснювати розвороти, рух через мости, шляхопроводи, тунелі; виховувати почуття відповідальності за довірену техніку, акуратність і ретельність.

**Устаткування.** ММВЗ-311211, ЯВА-350

**Час проведення.** 1 година

**Місце проведення.** Дороги загального користування за встановленим маршрутом

#### ***Хід заняття***

1. Організаційний момент - 1 хв.
2. Інструктаж з техніки безпеки - 1 хв.
3. Проведення щозмінного технічного догляду за мотоциклом - 1 хв.
4. Освоєння нових прийомів і вправ.
  - Розвороти
  - Рух через мости
  - Рух через шляхопроводи
  - Рух через тунелі
  - Проїзд складних регульованих перехресть, зокрема у транспортному потоці
  - Повороти і розвороти на перехресті
  - самостійне виконання учнями/слухачами вправи № 19.
5. Проведення контрольного заїзду на перевірку вміння й звичок учнями/слухачами з основ керування мотоциклом. Розбір контрольного заїзду.
6. Очищення мотоцикла й установка його на місце.
7. Заключний інструктаж: Оцінка вмінь і звичок учня/слухача, оцінка в журналі, книжці обліку.

Майстер виробничого навчання

(\_\_\_\_\_)

### **ВПРАВА № 20**

**Тема заняття.** Розвороти, рух через мости, шляхопроводи, тунелі

**Мета заняття.** Навчити учнів/слухачів здійснювати розвороти, рух через мости, шляхопроводи, тунелі; виховувати почуття відповідальності за довірену техніку, акуратність і ретельність.

**Устаткування.** ММВЗ-311211, ЯВА-350

**Час проведення.** 1 година

**Місце проведення.** Дороги загального користування за встановленим маршрутом

#### ***Хід заняття***

1. Організаційний момент - 1 хв.
2. Інструктаж з техніки безпеки - 1 хв.
3. Проведення щозмінного технічного догляду за мотоциклом - 1 хв.
4. Контроль за виконанням прийомів і вправ.
  - своєчасність вмикання попереджувальних сигналів;

- початок руху;
  - користування дзеркалом заднього виду;
  - розгін і переключання передач з нижчих на вищі і з вищих на нижчі, рух по прямій;
  - зупинка транспортного засобу на підйомі, а потім відновлення руху (при цьому транспортний засіб повинен плавно рушити з місця і може відкотитися назад не більше ніж на 20 см, а двигун повинен працювати);
  - на проїжджій частині зупинити транспортний засіб у місці, де є заїзд у двір з правого боку; увімкнути задню передачу і заїхати у двір без використання передньої передачі; після зупинки мотоцикл повинен стояти так, щоб його зовнішні контури не виступали на проїжджу частину);
  - гальмування і зупинка транспортного засобу при різних швидкостях, включаючи екстрену зупинку, якщо дозволяють дорожня ситуація і умови руху;
  - вибір дистанції і інтервалів між транспортними засобами;
  - маневрування на дорозі, що має дві і більше смуги для руху в одному напрямку;
  - об'їзд транспортних засобів, які стоять, у тому числі загального користування, та інших перешкод;
  - перестроювання з однієї смуги руху на іншу;
  - належна реакція на сигнали, що подаються іншими учасниками дорожнього руху;
  - оцінка дорожніх обставин при під'їзді до регульованого перехрестя, подання, за потреби, попереджувальних сигналів;
  - зупинка перед перехрестям;
  - дотримання сигналів світлофора або регулювальника;
  - плавність зрушення з місця після зупинки;
  - оцінка дорожніх обставин при наближенні до нерегульованого перехрестя, урахування вимог знаків, розмітки, сигналів інших учасників руху;
  - додержання права проїзду транспортних засобів, які мають перевагу в русі;
  - під'їзд до перехрестя і проїзд пішохідного переходу;
  - виконання випередження та обгону;
  - виконання зупинки транспортного засобу.
5. Розбір контрольного заїзду.
6. Очищення мотоцикла й установка його на місце.
7. Оцінка вмінь і звичок учня/слухача, оцінка в книжці обліку.

Майстер виробничого навчання (\_\_\_\_\_)

## ПРОФЕСІЙНО – ТЕХНІЧНЕ УЧИЛИЩЕ № \_\_\_\_\_

### КАРТКА

обліку навчання водінню мототранспортних засобів (мотоциклів)  
(категорія А)

Прізвище \_\_\_\_\_ Ім'я \_\_\_\_\_ По батькові \_\_\_\_\_

Група № \_\_\_\_\_ Професія \_\_\_\_\_

Початок навчання водінню “\_\_\_” \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

Кінець навчання водінню “\_\_\_” \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

Прізвище майстра в/н \_\_\_\_\_

## ПРАВИЛА ВЕДЕННЯ І ЗБЕРІГАННЯ КАРТКИ

1. Картка видається учневі при зарахуванні на навчання і зберігається в навчальній частині до закінчення навчання в навчальному закладі.
2. Без пред'явлення картки учень до екзаменів в Державтоінспекції – **не допускається**.
3. На кожному занятті з водіння картка надається майстру для запису результатів проведення занять.
4. По закінченні навчання картка здається в навчальну частину і зберігається згідно вимог діловодства.

Місце для  
фото-  
графії

Заступник директора  
з навчально-виробничої роботи

М.П.

Назва розділів та вправ за навчальною програмою	К-сть годин	Дата	Фактично виконано годин	Оцінка	Підпис	
					Майст-ра в/н	учня
<b>ТЕМА 1. СИСТЕМИ КЕРУВАННЯ ТРАНСПОРТНИМ ЗАСОБОМ ТРАНСПОРТНИМ ЗАСОБОМ І СИГНАЛІЗАЦІЇ (1 година)</b>						
<b>Вправа № 1.</b> Інструктаж з техніки безпеки. → Посадка водія в транспортний засіб, положення водія транспортного засобу за кермом, вихід з транспортного засобу → Розташування системи керування, сигналізації та контрольно-вимірних приладів → Початок руху, переключення передач і гальмування (при непрацюючому двигуні). Регулювання дзеркал → Підготовка двигуна до запуску, запуск та зупинка двигуна, розігрівання двигуна, спостереження за показаннями контрольно-вимірних приладів → Рушання з місця, переключення передач у висхідному і низхідному порядку (з працюючим двигуном і піднятим ведучим колесом), оставлення важеля переключення передач у висхідну позицію → самостійне виконання учнями /слухачами вправи № 1.	1					
<b>ТЕМА 2. ПІДГОТОВКА ДО ВІЇЗДУ. РУХ НЕВЕЛИКОЮ ШВИДКІСТЮ (1 година)</b>						
<b>Вправа № 2.</b> Інструктаж з техніки безпеки → Контрольний огляд транспортного засобу перед виїздом, запуск та прогрівання двигуна → Повільне рушання з місця, рух по прямій на першій передачі → Підтримання заданої частоти обертів колінчатого валу двигуна. → Збереження рівноваги, гальмування та зупинка транспортного засобу → самостійне виконання учнями /слухачами вправи № 2.	1					

<b>ТЕМА 3. РУХ З РІЗНОЮ ШВИДКІСТЮ (2 години)</b>						
<b>Вправа № 3.</b> Інструктаж з техніки безпеки → Рух по прямій → Регулювання швидкості руху шляхом зміни режиму роботи двигуна → Вибір місця зупинки транспортного засобу → Зупинка двигуна → Поставлення важеля перемикання передач у висхідну позицію → самостійне виконання учнями/слухачами вправи № 3.	1					
<b>Вправа № 4.</b> Інструктаж з техніки безпеки → Рушання з місця → Розгін. → Перемикання передач у висхідному і низхідному порядку → Рушання з місця, послідовне перемикання передач, увімкнення сигналів повороту → Зупинка транспортного засобу у визначеному місці → самостійне виконання учнями/слухачами вправи № 4.	1					
<b>ТЕМА 4. РУХ ІЗ ЗМІНОЮ НАПРЯМКУ (2 години)</b>						
<b>Вправа № 5.</b> Інструктаж з техніки безпеки → Увімкнення сигналів повороту під час зміни напрямку руху → Рушання з місця → Розгін. → Повороти праворуч на кільцевому маршруті → Повороти ліворуч на кільцевому маршруті → самостійне виконання учнями/слухачами вправи № 5.	1					
<b>Вправа № 6.</b> Інструктаж з техніки безпеки → Рушання з місця, послідовне перемикання передач. → Гальмування двигуном → Гальмування гальмами. → Екстрене гальмування. → Зупинка транспортного засобу у визначеному місці → самостійне виконання учнями/слухачами вправи № 6.	1					
<b>ТЕМА 5. МАНЕВРУВАННЯ В УМОВАХ ОБМЕЖЕНОГО ПРОЇЗДУ (4 години)</b>						
<b>Вправа № 7</b> Інструктаж з техніки безпеки → Проїзд по "колу" → самостійне виконання учнями/слухачами вправи № 7.	1					
<b>Вправа № 8.</b> Інструктаж з техніки безпеки → Проїзд по "габаритному коридору" з прямолінійного руху і з попереднім поворотом праворуч, ліворуч → Проїзд по "вісімці" з прямолінійного руху і з попереднім поворотом праворуч, ліворуч → Проїзд по "коліній дошці" з прямолінійного руху і з попереднім поворотом праворуч, ліворуч → самостійне виконання учнями/слухачами вправи № 8.	1					

<p><b>Вправа № 9.</b> Інструктаж з техніки безпеки</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>→ Проїзд перехрестя прямо</li> <li>→ Проїзд перехрестя з поворотом праворуч</li> <li>→ Проїзд перехрестя з розворотом.</li> <li>→ Одночасний проїзд перехрестя трьома транспортними засобами у різних напрямках</li> <li>→ самостійне виконання учнями /слухачами вправи № 9.</li> </ul>	1					
<p><b>Вправа № 10.</b> Інструктаж з техніки безпеки</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>→ Проїзд по "габаритному коридору", "колу", "вісімці", "коліній дошці", "змійці", зокрема послідовно з Х-подібного перехрестя</li> <li>→ Зупинка транспортного засобу на стоп-лінії</li> <li>→ самостійне виконання учнями /слухачами вправи № 10.</li> </ul>	1					
<b>ТЕМА 6. КЕРУВАННЯ ТРАНСПОРТНИМ ЗАСОБОМ ЗА МЕЖАМИ НАСЕЛЕНОГО ПУНКТУ (4 години)</b>						
<p><b>Вправа № 11.</b> Інструктаж з техніки безпеки</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>→ Рух у транспортному потоці</li> <li>→ Виїзд на другорядну автомобільну дорогу.</li> <li>→ Виїзд з другорядної автомобільної дороги на головну</li> <li>→ Проїзд перехрещення автомобільних доріг на різних рівнях.</li> <li>→ Рух на крутих поворотах, підйомах, спусках, мостах, шляхопроводах, у тунелях</li> <li>самостійне виконання учнями /слухачами вправи № 11</li> </ul>	1					
<p><b>Вправа № 12.</b> Інструктаж з техніки безпеки</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>→ Обгін, зустрічний роз'їзд у місцях звуження автомобільної дороги</li> <li>→ Зустрічний роз'їзд на поворотах</li> <li>→ самостійне виконання учнями/слухачами вправи № 12.</li> </ul>	1					
<p><b>Вправа № 13.</b> Інструктаж з техніки безпеки</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>→ Проїзд залізничних переїздів</li> <li>→ Проїзд населених пунктів</li> <li>→ Проїзд зупинок маршрутних транспортних засобів</li> <li>→ самостійне виконання учнями /слухачами вправи № 13.</li> </ul>	1					
<p><b>Вправа № 14.</b> Інструктаж з техніки безпеки</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>→ Рух на підйомах і спусках</li> <li>→ Зупинка і поновлення руху</li> <li>→ Повороти і розвороти.</li> <li>→ Екстрене гальмування</li> <li>→ самостійне виконання учнями /слухачами вправи № 14.</li> </ul>	1					
<b>ТЕМА 7. КЕРУВАННЯ ТРАНСПОРТНИМ ЗАСОБОМ У МЕЖАХ НАСЕЛЕНОГО ПУНКТУ (5 годин)</b>						
<p><b>Вправа № 15.</b> Інструктаж з техніки безпеки</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>→ Виїзд на автомобільну дорогу. Зупинка біля тротуару і початок руху.</li> <li>→ Рух у транспортному потоці.</li> <li>→ Маневрування, об'їзд та обгін транспортних засобів</li> <li>→ самостійне виконання учнями/слухачами вправи № 15.</li> </ul>	1					

<b>Вправа № 16.</b> Інструктаж з техніки безпеки → Проїзд пішохідних переходів → Проїзд зупинок маршрутних транспортних засобів. → Зупинка біля тротуару між іншими транспортними засобами → самостійне виконання учнями /слухачами вправи № 16.	1					
<b>Вправа № 17.</b> Інструктаж з техніки безпеки → Рух на автомобільних дорогах з одностороннім рухом → Рух по кільцевому маршруту з об'їздом транспортних засобів, що не рухаються → самостійне виконання учнями /слухачами вправи № 17.	1					
<b>Вправа № 18.</b> Інструктаж з техніки безпеки → Рух з дотриманням безпечної дистанції → Зустрічний роз'їзд на вузьких ділянках автомобільної дороги → Обгін → Зупинка на узбіччі → Поновлення руху → самостійне виконання учнями /слухачами вправи № 18.	1					
<b>Вправа № 19.</b> Інструктаж з техніки безпеки → Розвороти → Рух через мости → Рух через шляхопроводи → Рух через тунелі → Проїзд складних регульованих перехресть, зокрема у транспортному потоці → Повороти і розвороти на перехресті → самостійне виконання учнями /слухачами вправи № 19.	1					
<b>Вправа № 20.</b> Іспит	1					

#### ПРИМІТКА:

1. Вправи з водіння слід відпрацьовувати з першого тижня навчання.
2. Під час вступного інструктажу майстер в/н проводить інструктаж учням з безпеки праці та безпеки дорожнього руху.
3. Вправи з досягнення плавності початку руху та вправи з досягнення впевненості в прийомах користування органами керування мотоциклом проводяться спочатку від 1-й передачі до вищої та в зворотній послідовності.

#### ОБЛІК ВИКОНАННЯ ВПРАВ

№.№. тем	Назва розділів з індивідуального водіння мотоциклів	Виконано годин	Оцінка	Підпис	
				Учня	Майстра
1	Системи керування транспортним засобом транспортним засобом і сигналізації	1			



